

**TƏHSİLDƏ KEYFİYYƏT, MONİTORİNG VƏ QİYMƏTLƏNDİRMƏ
QUALITY, MONITORING AND EVALUATION IN EDUCATION
КАЧЕСТВО, МОНИТОРИНГ И ОЦЕНИВАНИЕ В ОБРАЗОВАНИИ**

UOT 378.183

Könül Vaqif qızı Mikayılova

*Azərbaycan Respublikasının Təhsil İnstitutunun
böyük elmi işçisi, pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru*

<https://orcid.org/0000-0003-2817-5593>

E-mail: k.mikayilova@arti.edu.az

[https://doi.org/10.69682/arti.2026.93\(5\).66-71](https://doi.org/10.69682/arti.2026.93(5).66-71)

**ÜMUMİ TƏHSİL MƏKTƏBLƏRİNDƏ QİYMƏTLƏNDİRMƏNİN TƏTBİQİ
PROBLEMLƏRİ VƏ HƏLLİ YOLLARI**

Konul Vagif Mikayılova

*senior research at the Institute of Education of the Republic of Azerbaijan,
doctor of philosophy in pedagogy*

**PROBLEMS AND SOLUTIONS OF THE APPLICATION OF ASSESSMENT IN
GENERAL EDUCATION SCHOOLS**

Кёнуль Вагиф гызы Микаилова

*старший научный сотрудник Института Образования Азербайджанской Республики, доктор
философии по педагогике*

**ПРОБЛЕМЫ ПРИМЕНЕНИЯ ОЦЕНИВАНИЯ В ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ
ШКОЛАХ И ПУТИ ИХ РЕШЕНИЯ**

Xülasə. Bu tədqiqat ümumi təhsil sistemində qiymətləndirmə mexanizmlərinin mahiyyətini, struktur komponentlərini və tətbiqi zamanı yaranan problemləri araşdırır. Müəyyən olunur ki, qiymətləndirmə yalnız şagirdlərin bilik və bacarıqlarının ölçülməsi ilə məhdudlaşmır, həm də onların inkişaf dinamikasının izlənməsi, təlim prosesinin tənzimlənməsi və müəllim fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi üçün mühüm vasitədir. Məktəbdaxili qiymətləndirmə diaqnostik, formativ və summativ yanaşmalar əsasında həyata keçirilərək şagirdlərin fərdi xüsusiyyətlərini və öyrənmə ehtiyaclarını nəzərə almağa imkan yaradır.

Açar sözlər: *qiymətləndirmə, məzmun standartları, təhsilin keyfiyyəti, pedaqoji fəaliyyət, təhsil strategiyası*

Abstract. This study examines the nature, structural components, and problems arising during the implementation of assessment mechanisms in the general education system. It is determined that assessment is not limited to measuring students' knowledge and skills, but is also an important tool for monitoring their development dynamics, regulating the learning process, and improving teacher performance. Internal assessment is carried out based on diagnostic, formative, and summative approaches, allowing for the individual characteristics and learning needs of students to be taken into account.

Keywords: *evaluation, content standards, quality of education, pedagogical activity, education strategy*

Аннотация. В данном исследовании рассматриваются природа, структурные компоненты и проблемы, возникающие при внедрении механизмов оценивания в системе общего образования. Установлено, что оценивание не ограничивается измерением знаний и навыков учащихся, но также является важным средством для отслеживания динамики их развития, регулирования учебного процесса и повышения эффективности работы учителей.

В ходе исследования было установлено, что к основным проблемам относятся отсутствие полной объективности в системе оценивания, неточность критериев, неэффективное внедрение формирующего оценивания, недостаточная методическая подготовка учителей и ограниченное использование цифровых средств.

Ключевые слова: оценивание, стандарты содержания, качество образования, педагогическая деятельность, образовательная стратегия

Təhsil sistemində keyfiyyətin təmin edilməsi və təlim nəticələrinin obyektiv qiymətləndirilməsi mühüm məsələlərdən biri hesab olunur. Təhsil prosesində qiymətləndirmə mexanizmləri şagirdlərin bilik və bacarıqlarının səviyyəsini müəyyənləşdirməklə yanaşı, təlim prosesinin effektivliyinin artırılmasına və tədris strategiyalarının təkmilləşdirilməsinə xidmət edir. Bu baxımdan qiymətləndirmə təlim prosesinin mühüm komponentlərindən biri kimi çıxış edir və təhsilin keyfiyyətinin idarə olunmasında mühüm rol oynayır [8]. Qiymətləndirmə yalnız nəticələrin ölçülməsi ilə məhdudlaşmır, həm də şagirdlərin öyrənmə prosesinin izlənməsi, onların inkişaf dinamikasının müəyyənləşdirilməsi və təlim prosesinin təkmilləşdirilməsi üçün mühüm pedaqoji vasitə hesab olunur. Çünki, qiymətləndirmə nəticələri müəllimlərə şagirdlərin bilik və bacarıqlarının səviyyəsini müəyyənləşdirməyə, təlim prosesində mövcud olan çatışmazlıqları aşkar etməyə və tədris metodlarını təkmilləşdirməyə imkan verir [10]. Eyni zamanda qiymətləndirmə şagirdlərin motivasiyasının artırılması, onların öyrənmə fəaliyyətinə fəal cəlb olunması və fərdi inkişafının təmin edilməsi baxımından da mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Azərbaycan Respublikasında təhsilin keyfiyyətinin artırılması istiqamətində aparılan islahatlar çərçivəsində qiymətləndirmə sisteminin təkmilləşdirilməsi xüsusi diqqət mərkəzində olmuşdur. Bu istiqamətdə mühüm sənədlərdən biri "Azərbaycan Respublikasının ümumi təhsil sistemində Qiymətləndirmə Konsepsiyası"dır. Sözügedən konsepsiya Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 13 yanvar 2009-cu il tarixli qərarı ilə təsdiq edilmişdir və ümumi təhsil sistemində qiymətləndirmə mexanizmlərinin əsas prinsiplərini müəyyən edir [1]. Konsepsiyanın əsas məqsədi təhsilalanların nailiyyətlərinin obyektiv qiymətləndirilməsi, təlim prosesinin keyfiyyətinin artırılması və məktəbdaxili, milli və beynəlxalq qiymətləndirmə mexanizmlərinin effektiv şəkildə həyata keçirilməsini təmin etməkdir.

Bununla belə, ümumi təhsil sistemində qiymətləndirmə mexanizmlərinin tətbiqi

prosesində bir sıra metodoloji və təşkilati problemlər müşahidə olunur. Bu problemlərə qiymətləndirmə prosesində obyektivliyin tam təmin olunmaması, qiymətləndirmə meyarlarının kifayət qədər aydın olmaması, formativ qiymətləndirmənin lazımi səviyyədə tətbiq edilməməsi, müəllimlərin qiymətləndirmə sahəsində metodiki hazırlığının yetərli olmaması və standartlaşdırılmış testlərə həddindən artıq üstünlük verilməsi daxildir. Bu kimi problemlər qiymətləndirmə sisteminin effektivliyinə mənfi təsir göstərərək təlim prosesinin keyfiyyətinin yüksəldilməsinə mane ola bilər [11; 9].

Bu baxımdan ümumi təhsil sistemində qiymətləndirmə mexanizmlərinin tətbiqi zamanı mövcud problemlərin araşdırılması və onların aradan qaldırılması yollarının müəyyənləşdirilməsi aktual elmi və pedaqoji məsələlərdən biri hesab olunur.

Tədqiqatın məqsədi ümumi təhsil sistemində qiymətləndirmə mexanizmlərinin tətbiqi zamanı yaranan problemlərin müəyyənləşdirilməsi və onların aradan qaldırılması üçün effektiv pedaqoji və metodoloji yanaşmaların təklif edilməsindən ibarətdir.

Məktəbdaxili qiymətləndirmənin struktur komponentləri

Qiymətləndirmə sistemi şagirdin bilik, bacarıq və kompetensiyalarının obyektiv ölçülməsini, onun fərdi inkişaf dinamikasının izlənilməsini və tədris prosesində yaranan boşluqların vaxtında aşkar olunmasını təmin etməlidir. *Bu xüsusiyyətləri ilə məktəbdaxili qiymətləndirmə yalnız şagirdləri yoxlamaq üçün deyil, eyni zamanda müəllimin pedaqoji fəaliyyətinin səmərəliliyini qiymətləndirmək, tətbiq olunan metod və texnologiyaların səmərəliliyini müəyyən etmək üçün də əhəmiyyətlidir.*

Məktəbdaxili monitoring mexanizmləri diaqnostik, formativ və summativ qiymətləndirmə vasitəsilə həyata keçirilərək həm şagird inkişafını, həm də məzmun standartlarının mənimsənilmə səviyyəsini sistemli şəkildə izləməyə şərait yaradır. ***Beləliklə, diaqnostik qiymətləndirmə şagirdin başlanğıc potensialını müəy-***

yənləşdirir, formativ qiymətləndirmə təlim prosesində operativ tənzimləmə imkanı verir, summativ qiymətləndirmə isə nəticələrin ümumiləşdirilmiş qiymətləndirilməsini təmin edir [3].

Beləliklə, qiymətləndirmə təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsinə xidmət edən çoxşaxəli və inkişafyönümlü proses kimi çıxış edir. Bu proses yalnız qiymət yazmaqdan ibarət deyil, şagirdin inkişaf trayektoriyasını izləmək, onun güclü və zəif tərəflərini müəyyən etmək və tədris prosesini uyğun şəkildə tənzimləmək funksiyasını daşıyır. Məktəbdaxili qiymətləndirmənin məqsədi həm fərdi, həm də kollektiv inkişafı nəzərə alaraq təhsil sistemində davamlı təkmilləşdirmə təmin etməkdir.

Bu baxımdan məktəbdaxili qiymətləndirmənin struktur komponentlərini aşağıdakı kimi şərh etmək olar:

1. Şagirdlərin inkişaf səviyyəsi.

Şagirdlərin inkişaf səviyyəsi çoxşaxəli anlayışdır və aşağıdakı komponentləri əhatə edir:

1.1. Bilik, bacarıq və vərdişlərin mövcud vəziyyəti. Bu, şagirdin fənn üzrə nəzəri bilikləri və praktik tətbiq bacarığı ilə müəyyən olunur. Məsələn, riyaziyyat dərində şagird düsturu əzbər bilir, lakin onu məsələ həllində tətbiq edə bilmirsə, bu, biliklə bacarıq arasında uyğunsuzluğu göstərir. Azərbaycan dili dərində qaydanı izah edə bilməsi bilik, həmin qayda əsasında esse yazması isə bacarıq göstəricisidir.

1.2. Müstəqillik və fəallıq səviyyəsi. Şagirdin dərində təşəbbüs göstərməsi, sual verməsi, müzakirədə iştirak etməsi onun fəallığını göstərir. Məsələn, qrup işində liderlik etməsi, layihə tapşırığını müəllim köməyi olmadan planlaşdırıb təqdim etməsi.

1.3. Tədris materialları ilə işləmək bacarığı. Şagirdin dərslilik, əlavə vəsait, elektron resurslardan istifadə bacarığı qiymətləndirilməlidir. Məsələn, mətndən əsas fikri seçə bilməsi; cədvəl, diaqram və qrafikləri şərh etməsi; elektron platformada tapşırıqları yerinə yetirməsi.

1.4. Analitik və tətbiq bacarıqları. Şagird informasiyanı yalnız qəbul etməməli, onu təhlil edib praktik vəziyyətdə tətbiq etməlidir. Məsələn, tarix dərində hadisələrin səbəb-nəticə əlaqəsini qurması; biologiyada nəzəri məlumatı gündəlik həyatla əlaqələndirməsi [4].

2. Məzmun standartlarının reallaşma səviyyəsi

Məzmun standartları şagirdin əldə etməli olduğu nəticələri müəyyən edir.

2.1. Mənimsəmə səviyyəsi. Kiçik summativ qiymətləndirmələr bölmə üzrə mənimsəmə səviyyəsini göstərir. Məsələn, bölmə sonunda test nəticələrinin aşağı olması həmin mövzunun yenidən izahını tələb edə bilər.

2.2. Yaşa uyğunluq. Standartların şagirdin psixoloji və intellektual inkişaf səviyyəsinə uyğunluğu nəzərə alınmalıdır. Məsələn, ibtidai sınıfdə çox mürəkkəb məntiqi tapşırıqlar şagirdin motivasiyasını azalda bilər.

2.3. Nöqsanların aşkarlanması. Qiymətləndirmə nəticələri tədrisdəki boşluqları üzə çıxarmalıdır. Məsələn, əgər sinif üzrə şagirdlərin əksəriyyəti eyni səhvi edirsə, problem fərdi deyil, metodik xarakterlidir [2].

3. Təhsil pillələri üzrə nailiyyət səviyyəsi.

Mərkəzləşdirilmiş buraxılış imtahanları şagirdin ümumi təhsil səviyyəsini müəyyən edir və ona müvafiq təhsil sənədi verilir. Məsələn, buraxılış imtahanında riyaziyyat nəticələrinin aşağı olması məktəbdə həmin fənn üzrə əlavə dəstək proqramlarının tətbiqini zəruri edə bilər [6].

Ümumiləşdirilmiş nəticə: Şagirdin bilik, bacarıq və vərdişlərinin obyektiv qiymətləndirilməsi, onun müstəqillik və analitik düşünmə qabiliyyətinin müəyyən edilməsi təlim prosesinin səmərəliliyinin artırılmasına xidmət edir. Eyni zamanda məzmun standartlarının reallaşma səviyyəsinin monitorinqi tədris prosesində mövcud metodiki çatışmazlıqların vaxtında aşkarlanmasına və aradan qaldırılmasına şərait yaradır.

Qiymətləndirmə zamanı müəllim qarşısında duran vəzifələr və problemlərin həlli yolları

Təlim prosesində qiymətləndirmə müəllimin əsas pedaqoji fəaliyyət istiqamətlərindən biri hesab olunur. Qiymətləndirmə yalnız şagirdlərin bilik və bacarıqlarının ölçülməsi ilə məhdudlaşmır, eyni zamanda onların öyrənmə prosesinin izlənməsi, inkişaf dinamikasının müəyyənləşdirilməsi və tədris strategiyalarının təkmilləşdirilməsi üçün mühüm vasitə kimi çıxış edir. Bu baxımdan qiymətləndirmə zamanı müəllim qarşısında bir sıra mühüm vəzifələr dayanır və bu vəzifələrin düzgün yerinə yetirilməsi təlim prosesinin səmərəliliyinə birbaşa təsir göstərir.

Qiymətləndirmə zamanı müəllimin əsas vəzifələri aşağıdakılardır [7]:

1. *Şagirdlərin bilik, bacarıq və vərdişlərinin səviyyəsini müəyyənləşdirmək.* Müəllim tədris prosesində şagirdlərin mövzunu nə dərəcədə mənimsədiyini və əldə etdikləri biliklərin səviyyəsini qiymətləndirməlidir. *Nümunə:* Riyaziyyat dərində müəllim yeni keçilmiş mövzu üzrə qısa test və ya tapşırıqlar təqdim edərək şagirdlərin mövzunu nə dərəcədə mənimsədiyini müəyyənləşdirir.

2. *Şagirdlərin tədris materialını mənimsəmə dərəcəsini təhlil etmək.* Qiymətləndirmə vasitəsilə şagirdlərin mövzunun əsas məzmununu və anlayışlarını nə dərəcədə başa düşdükləri müəyyən edilir. *Nümunə:* Tarix dərində müəllim şagirdlərdən mövzunun əsas səbəb və nəticələrini izah etməyi və ya qısa esse yazmağı tələb edir.

3. *Əldə edilmiş bilik və bacarıqların praktik tətbiq imkanlarını müəyyən etmək.* Müəllim şagirdlərin qazandıqları bilikləri müxtəlif situasiyalarda tətbiq etmə qabiliyyətini qiymətləndirməlidir. *Nümunə:* Coğrafiya dərində şagirdlərə xəritə üzərində müəyyən ölkələri və ya təbii obyektləri tapmaq tapşırığı verilir.

4. *Şagirdlərin təlim prosesində inkişaf dinamikasını izləmək.* Qiymətləndirmə şagirdlərin inkişafını mərhələli şəkildə izləməyə və onların irəliləyiş səviyyəsini müəyyən etməyə imkan verir. *Nümunə:* Müəllim semestrin əvvəlində və sonunda keçirilən testlərin nəticələrini müqayisə edərək şagirdlərin inkişafını analiz edir.

5. *Təlim prosesində mövcud çətinlikləri və boşluqları müəyyənləşdirmək.* Qiymətləndirmə nəticələri əsasında müəllim şagirdlərin hansı mövzular üzrə çətinlik çəkdiyini və hansı sahələrdə əlavə dəstəyə ehtiyac olduğunu müəyyən edir. *Nümunə:* Fizika dərində aparılan qiymətləndirmə nəticəsində müəllim şagirdlərin müəyyən düsturların tətbiqində çətinlik çəkdiyini görür və həmin mövzunu yenidən izah edir.

6. *Şagirdlərə geribildirim vermək və onları motivasiya etmək.* Qiymətləndirmə nəticələri şagirdlərə öz nailiyyətləri və inkişaf istiqamətləri haqqında məlumat verir və onların təlim motivasiyasını artırır. *Nümunə:* Müəllim yazı işi yoxladıqdan sonra şagirdə onun hansı hissəni yaxşı yazdığını və hansı hissəni daha da inkişaf etdirməli olduğunu izah edir.

7. *Tədris metod və strategiyalarını təkmilləşdirmək.* Qiymətləndirmə nəticələrinin analizi müəllimə istifadə etdiyi tədris üsullarını yenidən nəzərdən keçirməyə və daha effektiv strategiya-

lar tətbiq etməyə imkan yaradır. *Nümunə:* Əgər müəllim görürsə ki, ənənəvi izah üsulu ilə mövzu yaxşı mənimsənilməyib, növbəti dərsdə qrup işi və ya layihə metodu tətbiq edir.

8. *Təlim prosesinin keyfiyyətini yüksəltmək üçün qərarların qəbuluna əsas yaratmaq.* Qiymətləndirmə nəticələri təlim prosesinin planlaşdırılması və təşkilində daha məqsədyönlü qərarların qəbul edilməsinə şərait yaradır. *Nümunə:* Müəllim qiymətləndirmə nəticələrinə əsasən zəif nəticə göstərən şagirdlər üçün əlavə məşğələlər təşkil edir.

Mövcud problemlər və həll yolları

Ümumi təhsil sistemində qiymətləndirmə mexanizmlərinin səmərəli tətbiqi üçün bir sıra mühüm tədbirlər görülməlidir. Məktəbdaxili qiymətləndirmə yalnız şagirdlərin bilik və bacarıqlarını ölçən vasitə deyil, eyni zamanda təlim prosesinin inkişaf etdirilməsi və müəllim fəaliyyətinin optimallaşdırılması üçün strateji alət kimi çıxış edir. Bu baxımdan aşağıdakı həlli yollar təklif olunur [7]:

1. Qiymətləndirmə meyarlarının standartlaşdırılması və şəffaflığın təmin edilməsi

Mövcud problemlərdən biri qiymətləndirmə meyarlarının kifayət qədər aydın olmaması və şagird, müəllim və valideyn üçün başa düşülən şəkildə təqdim edilməməsidir. Bu vəziyyət nəticələrin düzgün şərh olunmamasına və qiymətləndirməyə olan inamın zəifləməsinə səbəb olur. Bu problemi aradan qaldırmaq üçün qiymətləndirmə meyarları ölçülə bilən, standart və açıq formatda hazırlanmalı, bütün iştirakçılara təqdim edilməlidir. Beləliklə, şagirdlər öz nailiyyətlərini obyektiv şəkildə başa düşəcək, müəllimlər isə nəticələri düzgün qiymətləndirə biləcəklər.

2. Müəllimlərin peşəkar hazırlığının artırılması

Diaqnostik və formativ qiymətləndirmə metodlarının yetərinə tətbiq olunmaması müəllimlərin metodiki hazırlığının aşağı səviyyədə olması ilə bağlıdır. Müəllimlər müasir qiymətləndirmə metodlarını praktik olaraq tətbiq etməkdə çətinlik çəkir, bu isə qiymətləndirmənin obyektivliyinə və təlim prosesinin effektivliyinə mənfi təsir göstərir. Bu problemin həlli üçün müəllimlər üçün seminarlar, işçi qruplar və təlim kursları təşkil olunmalı, qiymətləndirmə texnologiyalarının praktik tətbiqi təmin edilməlidir. Müntəzəm metodiki dəstək müəllimlərin

peşəkarlığını artırmaqla tədrisin keyfiyyətinin yüksəldilməsinə xidmət edəcək.

3. Formativ və alternativ qiymətləndirmə metodlarının tətbiqi

Bir çox məktəblərdə qiymətləndirməyə daha çox summativ yanaşılır, formativ və alternativ qiymətləndirmə metodlarının tətbiqi isə zəifdir. Nəticədə şagirdlərin inkişaf trayektoriyası və fərdi ehtiyacları yetərinə nəzərə alınmır. Bu problemi həll etmək üçün portfoliolar, layihələr, təqdimatlar və praktik tapşırıqlar geniş şəkildə tətbiq olunmalı, şagirdlərə davamlı geribildirim verilməlidir. Bu yanaşma həm şagirdin yaradıcı və tənqidi düşünmə bacarıqlarını inkişaf etdirir, həm də müəllimlərə təlim prosesini adaptiv şəkildə idarə etmək imkanı yaradır.

4. Rəqəmsal texnologiyaların və qiymətləndirmə platformalarının tətbiqi

Müasir dövrdə təhsil texnologiyalarından istifadə qiymətləndirmə prosesini daha obyektiv və sürətli həyata keçirməyə imkan verir. Lakin hazırda bir çox məktəblərdə rəqəmsal qiymətləndirmə vasitələrindən yetərinə istifadə olunmur və maddi-texniki baza məhduddur. Bu problemi aradan qaldırmaq üçün elektron platformalar və onlayn test sistemləri tətbiq olunmalı, nəticələr daha sürətli, dəqiq və analiz edilə bilən şəkildə əldə edilməlidir. Rəqəmsal qiymətləndirmə həm müəllimlər, həm də təhsil idarəçiləri üçün faydalı məlumatlar təqdim edir və təlim prosesinin şəffaflığını artırır.

5. Məktəbdaxili və mərkəzləşdirilmiş qiymətləndirmələrin uzlaşdırılması

6. Valideyn və ictimaiyyətin qiymətləndirmə prosesinə cəlb edilməsi

Qiymətləndirmə nəticələri yalnız məktəblə məhdud qaldıqda, valideyn və ictimaiyyət şagirdlərin inkişafı barədə məlumat ala bilmir. Bu, təhsildə şəffaflığı və ictimai dəstəyi azaldır. Problemin həlli üçün valideynlərə müntəzəm hesabatların təqdim edilməsi və ictimai dəstək mexanizmlərinin gücləndirilməsi zəruridir. Beləliklə, şagirdlərin inkişafı yalnız müəllim tərə-

findən deyil, həm də valideyn və icma tərəfindən izlənilə və dəstəklənilə bilər.

Nəticə. Ümumi təhsil sistemində qiymətləndirmə mexanizmləri yalnız şagirdlərin bilik və bacarıqlarını ölçmək vasitəsi deyil, həm də təlim prosesinin effektivliyinin yüksəldilməsi, müəllim fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi və təhsil siyasətinin inkişafı üçün mühüm pedaqoji alət kimi çıxış edir. Məktəbdaxili qiymətləndirmə şagirdlərin bilik, bacarıq və səriştələrinin obyektiv ölçülməsini, onların inkişaf dinamikasının izlənməsini və tədris prosesində mövcud boşluqların vaxtında aşkar edilməsini təmin edir.

Qiymətləndirmə prosesi, müəllimlərin məqsədli fəaliyyətini strukturlaşdırmaqla şagirdlərin bilik, bacarıq və vərdislərinin inkişafını stimullaşdırır. Müəllimlər qarşısında duran vəzifələr – şagird nailiyyətlərinin səviyyəsini müəyyənləşdirmək, tədris materialının mənimsənilməsini təhlil etmək, əldə edilmiş biliklərin praktik tətbiqini qiymətləndirmək, inkişaf dinamikasını izləmək, mövcud çətinlikləri aşkar etmək, geribildirim vermək, tədris metodlarını təkmilləşdirmək və təlim prosesində qərarları əsaslandırmaq – təlimin keyfiyyətini artırmaq üçün zəruridir.

Problemin aktuallığı. Müasir təhsil sisteminə qiymətləndirmə mexanizmlərinin effektiv təşkili təlim keyfiyyətinin yüksəldilməsi və şagird nailiyyətlərinin obyektiv müəyyənləşdirilməsi baxımından xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Lakin qiymətləndirmə prosesində mövcud olan metodoloji və praktiki problemlər bu sahədə təkmilləşdirmə və yeni yanaşmaların tətbiqini zəruri edir.

Problemin yeniliyi. Tədqiqatın yeniliyi ümumi təhsil sistemində qiymətləndirmə mexanizmlərinin tətbiqində mövcud problemlərin kompleks şəkildə təhlil olunması və onların aradan qaldırılması üçün müasir pedaqoji yanaşmalara əsaslanan praktiki təkliflərin irəli sürülməsindən ibarətdir.

Problemin praktik əhəmiyyəti. Tədqiqatın nəticələri ümumi təhsil müəssisələrində qiymətləndirmə sisteminin təkmilləşdirilməsinə, müəllimlərin qiymətləndirmə sahəsində metodiki hazırlığının artırılmasına və təlim prosesinin keyfiyyətinin yüksəldilməsinə töhfə verə bilər.

Ədəbiyyat

1. Azərbaycan Respublikasında ümumi təhsilin Konsepsiyası (Milli Kurikulumu) // – Bakı: Azərbaycan məktəbi, – 2007. № 2, – s. 5.
2. Cəbrayıllov İ.H., Muradova N.Ş., Mikayılova K.V. / Şagird nailiyyətlərinin qiymətləndirilməsinin pedaqoji əsasları (Metodik tövsiyə). –Bakı: CN poligrafiya, –2024. –100 s. (s. 6-38)
3. Mərdanov, M.C. Qiymətləndirmə: [Elektron resurs] / tərt.ed. Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi, – Sentyabr 22, 2012. URL: edu.gov.az/upload/file/M-Merdan.

4. Mikayılova, K. Məktəbdaxili qiymətləndirmənin mahiyyəti və təlim nailiyyətlərinin qiymətləndirilməsi mexanizmləri // Ümumi təhsildə kurikulum islahatları: nəticələr və perspektivləri – 2020 mövzusunda Respublika elmi-praktik konfrans materialları. - Naxçıvan: –2020, –s. 79-82
5. Mikayılova, K. Al-Abbasi, N. Azərbaycanda qiymətləndirmə mexanizmləri: təlim nailiyyətlərinin və şagird nailiyyətlərinin müqayisəli təhlili // - Bakı, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası M. Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutu, Filologiya məsələləri, - 2025. № 9, - s. 276-284.
6. Mikayılova, K. V. Kiçikyaşlı məktəblilərin təlim nailiyyətlərinin qiymətləndirilməsi üzrə işin sistemi: pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru dissertasiyası avtoreferatı. //–Bakı: Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti, - 2024, - 34 s.
7. Organisation for Economic Co-operation and Development. Synergies for better learning: An international perspective on evaluation and assessment. / – Paris: OECD Publishing, - 2013. – 288 p.
8. World Bank. World development report 2018: Learning to realize education's promise. / – Washington, DC: World Bank, - 2018. – 236 p.
9. World Bank. Realizing the future of learning: From learning poverty to learning for everyone, everywhere. / – Washington, DC: World Bank, –2020. – 96 p.
10. World Bank. Learning for all: Investing in people's knowledge and skills to promote development (World Bank Group education strategy 2020). / – Washington, DC: World Bank, –2011. – 202 p.

Redaksiyaya daxil olub: 04.05.2026